Economische Visie Voorschoten 2021 - 2024

Juni 2021

Economische Visie 2021 - 2024

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

De gemeente Voorschoten heeft de ambitie om de lokale economie op peil te houden en waar mogelijk te versterken. De lokale economie is echter onderhevig aan trends en ontwikkelingen, mede als gevolg van de Corona-pandemie. Verschillende factoren binnen en buiten de gemeente zorgen voor bedreigingen maar ook voor de nodige kansen. Zo staat de detailhandel onder druk maar ontstaan er ook kansen voor nieuwe innovatieve bedrijven. Deze ontwikkelingen vragen om een actuele en integrale Economische Visie waardoor de gemeente haar positie en prioriteiten kan bepalen.

1.2 Doelstelling

In het coalitieakkoord 2018-2022 '*Duurzaam Vooruitstrevend*' is economie als prioriteit bestempeld. De ambitie van het college is een bruisende economie, goede werkgelegenheid en gezonde bedrijventerreinen en winkelcentra in Voorschoten.
Dit draagt bij aan de leefbaarheid van Voorschoten.

Om deze ambitie waar te maken moet worden bepaald waar de gemeente zich primair op moet richten ten bate van sterke gebieden en sectoren. Dit moet zorgen voor een economische ontwikkeling die het bestaande versterkt, maar ook ruimte biedt voor nieuwe duurzame economische ontwikkelingen die passen bij de identiteit en de bevolking van Voorschoten.

Het uiteindelijke doel van de Economische Visie is een integrale strategie voor het gemeentelijk handelen om het lokale ondernemersklimaat van de gemeente Voorschoten verder te verbeteren.

1.3 Totstandkoming

Voor deze visie is het economische beleid integraal samengebracht en aangevuld met nieuw beleid dat aansluit bij de huidige economische trends en ontwikkelingen, het coalitieakkoord, de nieuwe centrumvisie "Stadsdorp in beweging" en de structuurvisie 2025 "groen, veilig en betrokken".

Naast dat er gebruik is gemaakt van eerdere beleidsdocumenten, is er ook een werksessie geweest met de gemeenteraad welke de volgende prioriteiten heeft gesteld:
1. Stimuleer nieuwe, innovatieve groeisectoren als zorg, dienstverlening en ZZP-ers.
2. Investeer in toerisme en recreatie.
3. Versterking van winkelgebieden, ook als bijdrage aan werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt
4. Stimuleer economische ontwikkelingen waar dit een bijdrage kan leveren aan duurzaamheid.
5. Stimuleren multifunctioneel gebruik locaties.
6. Optimaliseren bedrijventerreinen in de fysieke en digitale infrastructuur.

Daarnaast is er een prioritering gesteld voor de gemeentelijke speerpunten t.w.
1. De verbetering van klantgerichte dienstverlening aan ondernemers.
2. Vermindering en verbetering van de gemeentelijke regeldruk in vergunningsprocedures en regels.
3. Investeren in mobiliteit.
4. Het plaatsen van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij ondernemingen.

Voor de concept Economische Agenda is er om input gevraagd aan de stichting Wassenaar- Voorschoten marketing, het Economisch Overleg Voorschoten, het OVV, COV, de Horeca en de gemeenteraadfracties.

1.4 Werkwijze en rol van de gemeente

Samenwerking met het bedrijfsleven
In Voorschoten zijn verschillende ondernemersverenigingen die een zeer actieve rol innemen in de Voorschotense samenleving. Zo is er de overkoepelende Ondernemersvereniging Voorschoten (OVV) waar alle ondernemers lid van kunnen worden. Daarnaast zijn er verschillende ondernemersverenigingen die de belangen van ondernemers in een bepaalde sector of gebied vertegenwoordigen. Dit zijn onder andere de Centrum Ondernemers Voorschoten (COV), de winkeliers in Noord-Hofland en de Vereniging Ondernemers Dobbewijk (VOD), stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing (VoorWaar).

Om de economie van Voorschoten te versterken is goed contact tussen de gemeente en het bedrijfsleven noodzakelijk, zowel wanneer het gaat om ideeënuitwisseling als bij de uitvoering van de maatregelen uit deze visie. De gemeente staat midden in de samenleving en blijft daarom inzetten op intensieve contacten met het lokale bedrijfsleven zowel op individueel niveau als via netwerken en verenigingen. Zodoende is er regelmatig overleg tussen de gemeente en ondernemers in het Economisch Overleg Voorschoten (EOV), maar ook afzonderlijk met de verschillende ondernemersgroepen.

Gemeente als regisseur en verbinder
De lokale economie wordt gemaakt door ondernemers. De taak van de gemeente ten aanzien van economie ligt vooral op het gebied van ruimtelijke ordening, vergunningverlening en het beheer van de openbare ruimte maar ook bij het wegnemen van belemmeringen, het aanjagen van initiatieven en het verbinden van netwerken. Deze taakverdeling tussen de gemeente en ondernemers betekent dat ondernemers primair zelf de regie houden. Dit betekent dat ondernemers bij meer projecten het voortouw nemen en de gemeente aansluit als partner. Uiteraard zijn er ook projecten waarbij de gemeente kansen dient te benutten en optreedt als de initiatief nemende partij.

Regelmatige actualisering Economische Visie
De economie is weerbarstig en onderhevig aan vele trends en ontwikkelingen. De Economische Visie Voorschoten is daarom een dynamisch document. Dat wil zeggen dat er tijdens de uitvoering van het vastgestelde beleid voortdurend overleg plaats vindt met het bedrijfsleven en dat de economische agenda kan worden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten of ontwikkelingen. Geregeld zal in het Economisch Overleg Voorschoten de stand van zaken van de uitvoering worden besproken. Op deze manier blijven de activiteiten van de gemeente goed aansluiten bij de snel veranderende economische omstandigheden.

Elke vier jaar zal de visie als geheel tegen het licht worden gehouden en geactualiseerd waar nodig. De economische agenda is daarom voor de komende vier jaar opgesteld. Om tijdig bij te kunnen sturen waar dat door omstandigheden nodig wordt geacht wordt er na twee jaar een tussentijdse evaluatie gehouden.

2. HUIDIGE ECONOMISCHE SITUATIE

2.1 Algemeen

De gemeente Voorschoten ligt in Zuid-Holland en heeft 25.645 inwoners (peildatum 1 januari 2021). Voorschoten heeft een hooggewaardeerd groen woonmilieu te midden van de grote steden Den Haag, Leiden en Leidschendam-Voorburg. In het westen op 4 km afstand ligt Wassenaar. De wijk Noord-Hofland (5.700 inwoners) ligt tegen Leiden aan. Door de ligging van sportvelden en buitenplaats Berbice ligt deze wijk enigszins afgescheiden van de rest van Voorschoten.

De bovenregionale OV-bereikbaarheid is goed door een spoorverbinding met twee treinstations. Voorschoten is via de weg goed ontsloten door de N44/A44 die Voorschoten verbindt met de regio's Haaglanden en Holland Rijnland en de verder gelegen regio's Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Door de goede infrastructuur zijn de bedrijventerreinen goed bereikbaar maar is er, mede door de aanwezigheid van de A4 en de Vlietlanden geen directe verbinding richting het zuidoostelijke deel van de regio.

De RijnlandRoute, de nieuwe provinciale wegverbinding tussen de kust (Katwijk) en de A4 bij leiden, moet de huidige knelpunten oplossen en de doorstroming in de regio verbeteren. Dit komt ten goede aan de ontwikkeling van de regionale economie. Eind 2012 heeft de gemeente samen met de provincie Zuid-Holland besloten dat de RijnlandRoute in een volledig geboorde tunnel van circa 2.5 kilometer onder Voorschoten wordt aangelegd. Op deze manier zorgt de weg voor zo min mogelijk overlast, worden negatieve gevolgen voor het milieu geminimaliseerd, wordt Voorschoten niet in tweeën gesplitst en worden woningen, bedrijven, sportpark Adegeest en volkstuinen gespaard.

2.2 Voorschoten in de regio

Holland-Rijnland

De gemeente Voorschoten maakt deel uit van de regio Holland-Rijnland, een samenwerkingsverband van dertien gemeenten in de Provincie Zuid-Holland. De gemeenten hebben als doelstelling de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen. Holland Rijnland biedt het kader waarbinnen de gemeenten op deze terreinen kunnen samenwerken om efficiency-voordelen te behalen, overleg en afstemming te plegen en gezamenlijke streekbelangen te behartigen. Economische samenwerking tussen gemeenten vindt meer op sub-regionaal niveau plaats dan op regionaal niveau.

Economie071

Voorschoten participeert in diverse projecten van de 'Leidse regio' via samenwerkingsverband Economie071. Dit is een samenwerking waarbij ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden uit Voorschoten, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude gezamenlijk een Economische Agenda hebben opgesteld onder de naam Economie071.

Met het uitvoeren van deze projecten wordt de economische structuur, de innovatiekracht en het vestigingsklimaat van de regio versterkt. Op deze terreinen is het effectiever om gezamenlijk als regio op te trekken omdat Voorschoten mede afhankelijk is van regionale ontwikkelingen.

Gemeentelijke samenwerking

Naast de samenwerking in Holland-Rijnland en de Leidse Regio werkt Voorschoten op verschillende terreinen nauw samen met de buurgemeenten Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. Zo hebben de drie gemeenten onder andere een gezamenlijke dienst voor Werk & Inkomen. Dit zal waarschijnlijk tot 2024 voortduren, waarna een mogelijkheid ontstaat Werk & Inkomen onder te brengen bij Leiden. Daarnaast blijft

Voorschoten nog samenwerken met Wassenaar ten behoeve van recreatie en toerisme via de stichting Wassenaar-Voorschoten marketing.

Nationaal Park Hollandse Duinen
Binnen Nationaal Park Hollandse Duinen, het gebied tussen Hoek van Holland en Hillegom, werkt Voorschoten samen met partners aan een samenhangend geheel van rijke natuur, bijzonder landschap, cultuurhistorie, steden en bedrijvigheid. Hierbij wordt onder andere ingezet op de versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkelijkheid van dit Nationaal Park 'Nieuwe Stijl'.

2.3 Bevolking en werkgelegenheid

Sinds 2009 forse stijging aantal inwoners
Begin 2021 telde Voorschoten 25.645 inwoners. Sinds 2004 is het inwonertal van de gemeente met ongeveer 3.100 personen gegroeid. De groei ligt ver boven het gemiddelde van de Leidse Regio, de provincie Zuid-Holland en heel Nederland. Tot 2009 was de bevolkingsgroei gelijk aan het landelijk gemiddelde maar is daarna fors toegenomen door onder andere de aanleg van de nieuwbouwwijken Krimwijk II en het van der Hoevenpark. Voor de komende jaren wordt ook groei verwacht door onder andere nieuwe projecten zoals Starrenburg 3, Arsenaal-Segaar, Intratuin, Huize Bijdorp, de centrumplannen et cetera.

Weinig jongvolwassenen en veel ouderen
Binnen de leeftijdsopbouw van de bevolking van Voorschoten hebben de leeftijdscategorieën 20-30 en 30-40 jaar een lager aandeel dan in Nederland. Voorschoten kent relatief minder jongeren en jongvolwassenen tussen de 20 en de 40 jaar oud. Ook kent Voorschoten in vergelijking tot de rest van Nederland relatief meer inwoners van 50 jaar en ouder. Groot zijn de verschillen niet.

Verdere vergrijzing van de bevolking tot 2035
Het aantal 65-plussers zal stijgen tot zo'n 8.300 in 2035. Het aantal 65 plussers zal dan naar verwachting ruim 32% van de bevolking bedragen. De vergrijzing zal impact hebben op onder andere de arbeidsmarkt, de woningmarkt en het (WMO)voorzieningenniveau in de gemeente. Voorschoten heeft een hogere grijze druk dan het landelijk en regionaal gemiddelde. Dit past in het beeld van een gemeente gelegen tussen twee grote steden Den Haag en Leiden waar veel jongeren naar toe trekken. In vergelijking tot vergelijkbare gemeenten als Wassenaar en Oegstgeest heeft Voorschoten een lagere vergrijzing.

Beroepsbevolking
De beroepsbevolking in Voorschoten bedraagt ongeveer 13.000 personen in 2021. Hiervan zijn zo'n 12.000 personen ook daadwerkelijk aan het werk, waarvan ongeveer 37% binnen de gemeente. Dit betekent dat zo'n 8.500 Voorschotenaren buiten de gemeente werkzaam zijn. Ongeveer 7.250 Voorschotenaren werken binnen de Provincie Zuid-Holland, voornamelijk in Leiden en Den Haag.

De totale werkgelegenheid in de gemeente bedraagt 6.976 (Voorschoten in cijfers) arbeidsplaatsen. Bijna 45% van de beroepsbevolking van Voorschoten is hoogopgeleid (opleiding op HBO of WO niveau) waar dat gemiddeld in Nederland ongeveer 30% bedraagt. Voorschoten behoort met dit percentage tot de top 5 van Nederland. Door het hoge opleidingsniveau en het type werkgelegenheid binnen de gemeente vinden veel Voorschotenaren werk buiten Voorschoten.

Voorschoten heeft dagelijks een inkomende pendel van zo'n 2.000 werknemers, tegenover een uitgaande pendel van zo'n 7.000 personen. Hieruit blijkt feitelijk dat de

arbeidsmarkt van Voorschoten onderdeel uitmaakt van een grotere regionale arbeidsmarkt. Voorschoten is een gemeente waar men vooral woont en elders werkt en valt wanneer we Voorschoten vergelijken met andere gemeenten dan ook meer te typeren als woongemeente dan als werkgemeente.

Uit de gegevens van het UWV werkbedrijf blijkt dat de werkloosheid in Voorschoten ruim onder het Nederlandse en provinciale werkloosheidscijfer ligt.

Hoog gemiddeld besteedbaar inkomen
Het gemiddeld besteedbaar inkomen van een huishouden in de gemeente Voorschoten bedraagt 54.200 euro, en is hoger dan het gemiddeld besteedbaar inkomen in Nederland van 45.400 euro.

2.4 Werkgelegenheidsstructuur

De gemeente Voorschoten telde in 2019 2.341 ingeschreven bedrijfsvestigingen en 6.976 banen (Bron Lisa). Het grote aantal vestigingen is mede te verklaren door het toegenomen aantal ZZP-ers in de afgelopen jaren. Dit is de meest actuele telling van het aantal vestigingen. Corona zal effect hebben op de aantallen, echter dat zien we momenteel nog niet duidelijk terug.

Voorschoten als woongemeente
De werkgelegenheidsfunctie van een gemeente wordt doorgaans berekend door de werkgelegenheid te delen door de beroepsbevolking. De gemeente Voorschoten heeft een beperkte werkgelegenheidsfunctie van circa 46%. Ten opzichte van gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners heeft Voorschoten minder banen. Ook zijn er gemiddeld minder bedrijven per 1.000 inwoners in Voorschoten(40) dan gemiddeld in Nederland(70). Dit is een normaal beeld in een gemeente gelegen aan de snelweg, tussen de twee steden Leiden en Den Haag. Voorschoten is mede door het hoogwaardige woonmilieu en de goede bereikbaarheid de ideale woonplaats voor hoogopgeleide forensen

Groot- en detailhandel grootste sector
De sector groot- en detailhandel is, zowel wat betreft de bedrijvigheid als wat betreft werkgelegenheid, de grootste sector in Voorschoten. Andere sectoren die voor veel werkgelegenheid zorgen zijn de zorg en advies en onderzoek. De horeca verzorgt veel banen met relatief weinig vestigingen. Voor de zakelijke dienstverlening geldt juist dat er veel kleine vestigingen actief zijn, waaronder veel ZZP-ers.

Grootste toename van banen in zorgsector
De zorgsector is relatief hard gegroeid, zowel qua vestigingen als werkgelegenheid. Ook de sectoren advies en onderzoek en bouwnijverheid zijn in deze periode gegroeid. Voor de crisis gold dit ook voor de horeca en de vrije tijdssector, verwachting is dat dit na de pandemie snel zal aantrekken

2.5 Conclusies huidige situatie

Op basis van bovenstaande beschrijving van Voorschoten valt het volgende samen te vatten voor de huidige economische situatie:

- Voorschoten ligt centraal gelegen in de randstad en heeft een zeer goede bereikbaarheid door snelwegen aan weerskanten van de gemeenten en OV-verbindingen (twee stations).
- Bedrijventerreinen en winkelcentra zijn goed bereikbaar.
- De bevolking zal ook de komende jaren nog (licht) toenemen, mede door de extra geplande nieuwbouw.
- Voorschoten kent relatief weinig jongeren en jongvolwassenen en kent een toenemende vergrijzing tot 2035.
- Voorschoten heeft een beroepsbevolking van 13.000.

- 60% van de beroepsbevolking van Voorschoten is hoogopgeleid.
- De werkloosheid in Voorschoten ligt met 2,9% onder het landelijk gemiddelde van 3,4%.
- De totale werkgelegenheid in de gemeente bedraagt 6.976 banen.
- Voorschoten is meer een woongemeente dan een werkgemeente.
- De groot- en detailhandel zorgt voor de meeste werkgelegenheid in de gemeente.
- Er zijn relatief veel ZZP-ers onder de beroepsbevolking van Voorschoten.
- De zorgsector zorgde voor een grote toename in banen.

3. VOORSCHOTEN ECONOMISCH VERSTERKEN MET RUIMTE VOOR NIEUWE KANSEN

Inleiding

De gemeente Voorschoten wil graag haar economie versterken en ruimte bieden voor nieuwe kansen. Dit staat echter in schril contrast met de crisis waarin we ons nu bevinden. De coronacrisis treft onze samenleving in het hart. Mensen verliezen hun baan, ondernemers vechten om hun bedrijf overeind te houden en zelfstandigen zien opdrachten verdampen. Sommige ondernemers hebben hun bedrijfsvoering anders ingericht en de dienstverlening aangepast. De economische en maatschappelijke gevolgen van het coronavirus zijn in Nederland voor iedereen voelbaar. Het kabinet helpt werkenden en werkgevers helpen om door deze moeilijke tijd heen te komen, en ook de gemeente draagt bij waar mogelijk.

Hierbij wordt gekeken naar het invoeren van schuldhulpverlening en het ondernemersloket Voorschoten voor Elkaar voor gedupeerde ondernemers. Ook bieden we maatwerk bij het betalen van lokale belastingen. Speciaal voor de horeca staan we tijdelijke uitbreiding van de terrassen toe zonder dat daarvoor leges in rekening worden gebracht.

Daarnaast werkt de gemeente de komende jaren ook weer hard door aan het versterken van de economie, zonder de ondernemers en de gedupeerden uit het oog te verliezen.

Algemene visie

De gemeente Voorschoten voldoet aan veel van de voorwaarden om een aantrekkelijk vestigingsmilieu te zijn voor bedrijven. Voorschoten ligt centraal in de randstad en heeft een goed woon- en leefklimaat met uitstekende voorzieningen. Om dit aantrekkelijke vestigingsmilieu te behouden mogen ondernemers en de gemeente niet stil zitten.

Voorschoten heeft een beroepsbevolking van 13.000* personen op een inwonertal van 25.645* (januari 2021). Bijna 45% hiervan is hoogopgeleid. De gemeente heeft 6.976* banen (* bron: Voorschoten in cijfers) maar is meer dan een forensendorp. In de toekomst willen we dit aantal banen behouden en meer banen creëren gericht op de lokale beroepsbevolking in combinatie met een verbetering van het voorzieningenniveau.

Om dit te bereiken moeten we de huidige economische structuur in stand houden en actief inzetten op sterke sectoren. Ten eerste kansrijke winkelgebieden. Het centrum als kloppend hart van het dorp met een goede detailhandel, aangevuld met horeca en andere maatschappelijke voorzieningen, is een integraal onderdeel van ons goede woonklimaat. Sterke winkelgebieden hebben namelijk een belangrijk aandeel in de werkgelegenheid.

Ondernemers moeten kunnen rekenen op eenvoudige procedures en snelle en kwalitatief goede antwoorden van de gemeente. Alle overbodige regelgeving moet daarvoor verdwijnen. Regels die echt nodig zijn moeten verder worden vereenvoudigd. Ten tweede moet de gemeente de ruimte bieden aan nieuwe innovatieve sectoren of sectoren waar nog onbenutte mogelijkheden liggen. Zo heeft het toerisme in Voorschoten nog volop ontwikkelpotentieel en liggen er kansen op het gebied van nieuwe innovatieve diensten in de zorgsector.
Ook liggen er kansen in Voorschoten om ondersteunende diensten ten behoeve van het Leidse BioScience park en bedrijven gericht op duurzaamheid aan te trekken. Dit zijn ook sectoren die goed aansluiten bij onze hoogopgeleide beroepsbevolking.

De gemeente Voorschoten gaat zich de komende jaren met name richten op de volgende speerpunten:

- Het centrum als hart van ons dorp, als plaats van ontmoeting en samenkomst is van ongekend belang voor de leefbaarheid.
- Een sterke horeca, detailhandel-structuur en goed georganiseerde bedrijventerreinen (Dobbewijk, maar ook de Hofweg en Molenlaan).
- Een goede gemeentelijke dienstverlening met aandacht voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, het ondernemersklimaat en regionale deelname aan Economie071.
- Toerisme & recreatie, leisure en hospitality, de zorgsector, ondersteunende diensten zoals technische diensten voor wetenschappelijke apparaten, het BioScience Park en duurzaamheidsindustrie als belangrijk ontwikkelpotentieel.
- Inzet op bevordering van duurzaamheid.
- Veel aandacht en ruimte voor starters en ZZP-ers (ook vanuit de bijstand).
- Een sterke en goede bereikbare regio door samenwerking zowel ambtelijk als bestuurlijk binnen de Leidse regio.

Met deze speerpunten in gedachte worden diverse maatregelen genoemd in de komende paragrafen. Dit draagt bij aan de verbetering van het ondernemersklimaat en moet zorgen voor een sterke economie.

3.1 Detailhandel

Visie algemeen

In vrijwel alle centra in Nederland is de omzet het afgelopen jaar flink afgenomen als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast hebben de binnensteden al langer te kampen met de gevolgen van de internetverkopen, een overaanbod aan winkelruimte, veranderd consumentengedrag en vergrijzing. Hierdoor staat de detailhandel in Nederland en ook in Voorschoten onder druk met leegstand tot gevolg.

Bij alle consumenten die kopen via internet spelen prijs, gemak en assortiment een belangrijke rol. Webwinkels hebben nauwelijks overheadkosten en kunnen dus scherpe prijzen bieden. Tel daarbij op het gemak van een winkel die altijd open is en het succes van de webwinkel is duidelijk. De consument van vandaag is een andere dan 10 jaar geleden en het is aan ondernemers om daar adequaat op in te spelen. Net als elders in Nederland zijn ook in Voorschoten ondernemers nog zoekende naar hun veranderende rol van aanbieder van producten naar leverancier van toegevoegde waarde of van 'beleving'.

Over de gehele linie zijn de resultaten van de detailhandel zorgwekkend. Veel ondernemers teren in op hun reserves. Vroeg of laat leidt dit tot meer faillissementen en bedrijfsbeëindigingen. De komende jaren is er sprake van een overlevingsstrijd. Niet alleen voor ondernemers maar ook voor complete centra. Binnensteden die helemaal niets doen weten zeker dat het voorzieningenniveau de komende jaren zal afkalven. Niets doen is geen optie. Een aanpak in de vorm van centrummanagement kan bijdragen om het tij te keren, maar is zeker geen garantie. Centra die kwantitatief te weinig bieden of kwalitatief niet onderscheidend genoeg zijn, zullen hoe dan ook langzaam maar zeker krimpen en uitsterven.

Gelukkig kan Voorschoten de concurrentiestrijd wel aangaan, maar dan moeten er keuzes gemaakt worden. Het is noodzakelijk om duidelijke keuzes te maken waar de komende jaren de focus zal liggen om de winkelgebieden toekomstbestendig te maken en te houden. De gemeente heeft daarbij de duidelijke ambitie om recreatief winkelgebied het Centrum van Voorschoten en boodschappencentrum Hofland te versterken. Uitbreiding met nieuwe detailhandel buiten deze gebieden wordt in principe uitgesloten. De directe uitdaging is een vermindering van het aantal vierkante meters winkelruimte.

Visie centrum

Een goed functionerend, aantrekkelijke centrum is van groot belang. Allereerst als voorzieningencentrum voor onze eigen inwoners, maar een centrum is meer dan een verzameling voorzieningen. Het is een belangrijke drager van het DNA, de identiteit van Voorschoten. Het is van wezenlijk belang voor de leefbaarheid van Voorschoten en noodzakelijk voor het dorpse karakter. Het centrum als recreatief winkelgebied wordt nog meer een plek van ontmoeting en samenkomst met een divers verblijfsmilieu met verschillende functies voor alle bezoekers en gebruikers zoals zzp-ers en startende ondernemers. Hier spreekt men elkaar, wat bijdraagt aan de sociale structuur, veiligheid en bestedingen in het centrum. Er is ruimte voor ontmoeting en vermaak, cultuur en ontspanning. Een bereikbare, veilige en schone ontmoetingsplaats, waar het prettig verblijven is.

De Schoolstraat blijft de functionele winkelstraat met hoge passantenstromen en meer ruimte voor daghoreca. Dit past binnen de trend, dat winkelen steeds meer een dagje uit is, een beleving. De Voorstraat blijft een recreatief gebied met een aantrekkelijke historische uitstraling en mix van horeca, hospitality, cultuur, wonen en enkele bestaande winkels.

Om meer aanloop en een levendig centrum te houden willen wij publiek aantrekkende functies in het centrum concentreren en met elkaar combineren. Hierbij wordt ook rekening gehouden met werkplekken voor ZZP-ers en ontwikkelt het centrum zich steeds meer als huiskamer van het dorp. Gezamenlijk met winkeliers, vastgoedeigenaren en maatschappelijk organisaties pakken wij de maatregelen op en werken toe naar een samenwerking met een ontwikkeld centrummanagement.

Het centrum van Voorschoten heeft de kenmerken om een goed winkelgebied te zijn. Het aanbod en de uitstraling van het winkelgebied past bij de inwoners van Voorschoten. Echter gezien de crisis en de internetverkopen is er wel werk aan de winkel. Omdat er meer leegstand is, zetten we in op een compacter winkelcentrum door functiemenging en ruimte is voor diverse publiek aantrekkende functies. Ditzelfde doen we door een betere afstemming van de hoeveelheid en het type aanbod door het uitbrengen van een brancheringsadvies. Dit betekent een aanbod van winkels, een openbare inrichting en beleving die aansluit bij de wensen van deze consument en past bij de kernwaarden historie, ontmoeting en bereikbaarheid.

Voor de Schoolstraat en omgeving gaan wij volgens de reguliere onderhoudscyclus werken aan een openbare ruimte die beter aansluit op de wens van beleving door consumenten. Een openbare ruimte met bestrating, straatmeubilair en speelplekken die passen bij het historisch karakter van Voorschoten en bijdraagt aan ontmoeting en beleving. Deze ambitie wordt meegenomen in het beheersplan van Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW). Daarnaast kijken we naar locaties voor ZZP-ers.

Aangezien het centrum van Voorschoten steeds meer gericht zal zijn op het recreatieve winkelen, dagelijkse boodschappen, de onderlinge ontmoeting en het verblijven, zal er op basis van het onderzoek "Verkeersonderzoek centrum Voorschoten" door adviesbureau Sweco een goede afweging gemaakt moeten worden of toegang van de auto of fiets meerwaarde biedt. De uitkomst van dit onderzoek zullen wij verwerken waardoor het bijdraagt aan het centrum als huiskamer van Voorschoten.

Visie boodschappencentrum Hofland, Van Beethovenlaan en Starrenburg
Boodschappencentrum Hofland fungeert goed en voorziet in een behoefte. Samen met de ondernemers wordt gekeken naar mogelijkheden voor revitalisering van het winkelcentrum, een verbeterde en groenere inrichting van de openbare ruimte en een uitbreiding van de parkeermogelijkheden voor auto's en (elektrische) fietsen bij de Jumbo.
In de nieuwe woonwijk Starrenburg, maar ook aan de Van Beethovenlaan staan we alleen kleinschalige buurtwinkels toe voor de bewoners om te komen tot een vitale woonwijk. Van Beethovenlaan wordt op termijn gekeken naar een betere inrichting van parkeren, ook dit zal opgepakt kunnen worden in de reguliere onderhoudscyclus.

Maatregelen
1. Versterken lokale detailhandelstructuur.
2. Het tegengaan van leegstand door het onderzoeken van een leegstandsverordening en gesprekken met pandeigenaren.
3. Versterking winkelcentrum Hofland als boodschappencentrum en een vitaal Starrenburg door het toestaan van kleinschalige buurtwinkels voor de bewoners.

3.2 Horeca

Visie algemeen

Bloeiende horeca vormt een onderdeel van het dagelijks leven. De gemeente Voorschoten streeft naar het mogelijk maken van een horecaontwikkeling die de ruimtelijke en economische aantrekkingskracht en de kwaliteit van het wonen, werken, winkelen en verblijven van de gemeente Voorschoten versterkt.

Het dorpscentrum is bij uitstek de huiskamer van Voorschoten, de plek van verbinding en ontmoeting voor ondernemers en werknemers, de Voorschotenaren en bezoekers van de gemeente. De detailhandel en de horeca hebben elkaar steeds harder nodig en de gemeente wil daarom de horeca voornamelijk concentreren in de kern van het centrum.

Voor de horeca geldt de volgende gebiedsindeling:

- Het centrum, bestaande uit Voorstraat, Schoolstraat en de tussenliggende pleinen en steegjes. De inspanning van de gemeente is vooral gericht op het centrum.
- Overige gebieden

Visie centrum

De horeca is onderverdeeld in categorieën. Het centrum is de aangewezen plek voor 'belevingshoreca'. De aanwezigheid van een goed functionerend kernwinkelgebied en een aantrekkelijke horeca verlengen het bezoekmoment, vergroten het verzorgingsgebied en verhogen de bestedingen. De gemeente wil een pluriform en uitnodigend milieu scheppen met veel ondersteunende horeca en met een diversiteit aan meer gespecialiseerde zaken en iconen. Horeca moet ten goede komen aan het onderscheidend vermogen en de positie van het centrum. Nieuwe horeca wordt toegestaan als deze past bij het kwaliteitsbeeld van het centrum. Ruimte voor nieuwe nachthoreca zien we niet.

Binnen het centrum zijn de volgende accentgebieden:

- Schoolstraat en steegjes, daghoreca (bezoekmotief: horeca tijdens winkelen en werken, overig dagbezoek);
- Pleinen, dag- en avondhoreca (bezoekmotief: horeca tijdens winkelen en werken, overig dagbezoek, borrelen en uit eten);
- Voorstraat, dag- en avondhoreca (bezoekmotief: horeca tijdens winkelen en werken, overig dagbezoek, borrelen en uit eten).

De warenmarkt heeft een belangrijke meerwaarde voor ons dorp. Het is belangrijk dat de warenmarkt een win-win creëert voor bezoekers, marktondernemers en (horeca)ondernemers in het centrum. Waarbij allen optimaal kunnen profiteren van de schaarse ruimte in de Voorstraat. Een goede inpassing met kramen en terrassen in afstemming met het autoverkeer kan daarbij de kwaliteit en de uitstraling van de markt en het centrum verbeteren. Vooralsnog wordt uitgegaan dat de warenmarkt na corona terug zal keren op de Voorstraat. Dit is historisch gezien de best passende plek. Ondertussen komen signalen binnen dat zowel marktlieden, bewoners en ondernemers ook graag de opties openhouden om door te gaan op het Treub- en Churchillplein. Rekening houdend met verwachtingen voor de toekomst en bovenstaande uitgangspunten zullen de gemeente, het centrummanagement en de markt zoeken naar de best passende oplossing waarbij een optie is om zones te creëren waar marktkramen worden toegestaan.

Visie overige gebieden

Hoewel de gemeente een concentratiestrategie voert voor horeca in het centrum, kunnen zich buiten het centrum unieke gelegenheden voordoen waar toch horeca gewenst is. Mocht zich een unieke gelegenheid voordoen die gebruik maakt van een iconisch gebouw of van specifieke gebiedskenmerken die alleen buiten het centrum liggen, kan het College van Burgemeester en Wethouders ontheffing van het bestemmingsplan of

omgevingsplan verlenen. Daarbij streeft de gemeente naar meer mogelijkheden voor het beter benutten van de recreatiemogelijkheden, bijvoorbeeld aan de Vliet.

Maatregelen

- Concentreren van horeca in het centrum.
- Vergroten van mogelijkheden voor horeca in Schoolstraat en op de pleinen (inclusief de locatie Kruispuntkerk).
- Het scheppen van een uitnodigend centrummilieu, waarbij:
    - De gemeente open staat voor ontwikkelingen die qua maat en (beeld)kwaliteit passen;
    - De ondernemers gaan bijdragen aan een gedeeld toekomstbeeld en zorgdragen voor een voorspelbare en aanvaardbare samenhang in de leefomgeving.

Zie hierbij een kaartje van de horeca in het centrum.

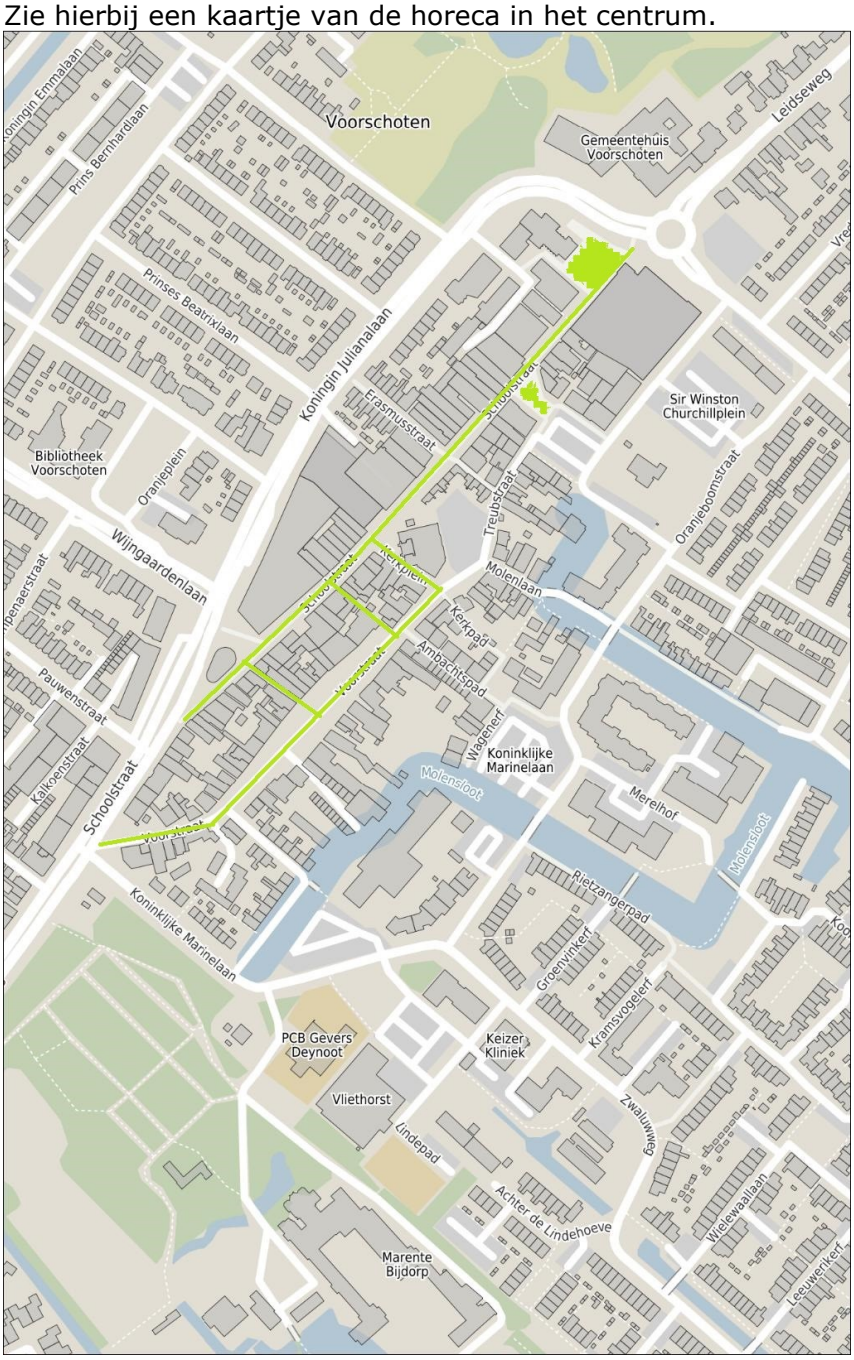

3.3 Toerisme en marketing

Visie toerisme en marketing

Toerisme zorgt voor bestedingen en genereert werkgelegenheid voor veel mensen in de gemeente. Zowel commerciële als publieke voorzieningen hebben profijt van het toeristisch gebruik van Voorschoten. De eigen inwoners profiteren mee van het extra draagvlak voor de voorzieningen zoals (openbaar) vervoer, winkels en horeca, waardoor een groter en kwalitatief hoogstaander aanbod haalbaar is. De gemeente streeft naar een betere en duurzame benutting van de bestaande toeristische en recreatieve mogelijkheden door deze onderling beter te verbinden en te promoten met het dorpscentrum als belangrijke schakel en plaats van ontmoeting. De gemeente wil daarbij niet ten koste van alles meer toeristen naar de gemeente trekken. Voorschoten is zuinig op haar groene omgeving en zet voor een verdere benutting en groei van het toerisme in op het verlengen van verblijf en het stimuleren van herhaalbezoeken, het verlengen van het toeristisch seizoen buiten de zomer en de focus op (dag)toerist voor fiets/wandel, water en cultuur. De gemeente streeft naar duurzaam toerisme, waarbij behoud van natuur, cultuur en milieu op korte en lange termijn centraal staat. Het gaat hierbij om natuurgerichte recreatie, waterrecreatie, (luxe) leisure en het intenser gebruik van het centrum. Door het aanbod en de marketing zet de gemeente met name in op welgestelde vitale senioren.

Om toerisme beter te benutten voor de samenleving is samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente noodzakelijk. De gemeente wil de reeds functionerende publiek- private samenwerking met stichting Wassenaar-Voorschoten marketing voortzetten. Zo zal ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheden bijdragen aan een gezamenlijke ambitie. Het gaat hier om een samenwerking passend bij het karakter van Voorschoten en in co-creatie met de regio, waarbij ingezet wordt op:

- Bewoners (het vergroten van trots en ambassadeurschap)
- Bezoekers (kwaliteitstoerisme)
- Bedrijven en werk (versterking van winkels, horeca en andere bedrijven)

De gemeente wil het vestigingsklimaat voor toeristische bedrijven verbeteren door voldoende aandacht te hebben voor de basisinfrastructuur en voorzieningen. Een Toeristisch Informatie Punt (VVV) in het centrum van Voorschoten maakt hier onderdeel van uit. Daarnaast zorgt de gemeente op strategische locaties voor (optimalisering van de) aantrekkelijke routes tussen toeristische bestemmingen. Goed aangeduide fiets-, vaar- en wandelroutes zijn hierbij van belang. Om het economisch potentieel van het waterrecreatie voor Voorschoten beter te benutten staat de gemeente open voor initiatieven die de relatie tussen de Vliet (en Vlietland) en het centrum van Voorschoten versterken.
Daarnaast stimuleert de gemeente Voorschoten graag nieuwe (verblijfs)concepten die aansluiten bij het karakter van Voorschoten, zoals kleinschalige (boutique)hotels, vakantiehuisjes of bed- & breakfast locaties. Ook juicht de gemeente ontwikkelingen in het naastgelegen recreatiegebied Vlietland toe.

Het Van der Valk concern is niet meer weg te denken uit Voorschoten. Het is bijzonder om "de oorsprong" van deze organisatie binnen de gemeentegrenzen te hebben. Van der Valk zorgt voor een goede werkgelegenheid en inkomsten vanuit onder andere toeristenbelasting. De gemeente wil samen met Van der Valk kijken naar de wensen voor de toekomst en wil meewerken waar dat past binnen haalbare en realistische kaders. Een Van der Valkmuseum is welkom, verdere samenwerking tussen van der Valk en de marketingstichting wordt gestimuleerd.

Maatregelen

1. Vergroten onderlinge samenwerking, verbindingen en gezamenlijke promotie
2. Vergroten bereikbaarheid

3. Benutten van mogelijkheden voor recreatie en (verblijfs)toerisme en overloop van bijvoorbeeld Vlietland verleiden naar Voorschoten te komen.

3.4 Bedrijventerreinen

Visie Algemeen

Bedrijventerreinen zijn bestemd voor bedrijven die gericht zijn op het vervaardigen, bewerken, herstellen en opslaan van goederen evenals de handel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, hersteld of opgeslagen. Als op een bedrijventerrein gaandeweg een transformatie ontstaat, bijvoorbeeld van bedrijven naar kantoren, dan kunnen problemen ontstaan. De parkeerbehoefte voor kantoren is doorgaans hoger dan voor bedrijven. Kantoren belemmeren bovendien de komst van andere bedrijven die ruimtebehoefte hebben, die in Voorschoten schaars is. Bedrijven die een verplaatsings- of uitbreidingsbehoefte hebben kan de gemeente dan niet faciliteren terwijl kantoren, vanwege het ontbreken van hinder, zich ook op andere plaatsen kunnen vestigen waar andere bedrijven niet zijn toegestaan.
De vestiging van kantoren op bedrijventerreinen wordt om deze reden niet bevorderd.

Er zal wel verdere invulling worden gegeven aan de bedrijventerreinen. De gemeente streeft hierbij naar een verhoging van het aantal arbeidsplaatsen per hectare van gemiddeld 51 naar minimaal 100. De gemeente Voorschoten zal zich in samenspraak met de BIZ Dobbewijk en partners op de andere bedrijventerreinen dan ook actief gaan inzetten om de bedrijventerreinen in de gemeente te versterken en waar mogelijk te zorgen voor nieuwe bedrijvigheid. Doel is zo veel mogelijk (nieuwe) bedrijven naar Voorschoten te krijgen, bij voorkeur uit de slipstream van het Leidse BioScience Park als uitloper voor indirect betrokken bedrijven of de duurzaamheidssector. Dit sluit gelijk aan bij de behoefte om meer banen voor hoogopgeleiden te creëren. Hierbij sluiten we geen andere bedrijven uit.

Verschillende aspecten spelen een rol bij de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen zoals: een goede ontsluiting, regelgeving en ruimte voor groei en ontwikkeling. Verduurzaming van bedrijventerreinen is een belangrijk aandachtspunt met voldoende kansen, in samenwerking met de ondernemers op de Dobbewijk.

Regionale Bedrijventerreinenstrategie

Voorschoten neemt deel aan de regionale bedrijventerreinenstrategie. Belangrijk uitgangspunt van deze strategie is het behoudend omgaan met transformeren van bedrijventerrein oppervlakte naar andere functies en bij transformatie een compensatie van deze oppervlakte te waarborgen. Alleen de Dobbewijk wordt onder deze regeling geschaard, gebaseerd op de bestaande oppervlakte. Vanuit de bedrijventerreinenstrategie wordt een regionaal inzetbare bedrijventerreinenmakelaar ingezet, die bij transformatie in de regio herverdeling gaat toepassen. Hier liggen kansen voor Voorschoten om bedrijvigheid binnen de gemeentegrenzen te halen. Ook zegt de regionale bedrijventerreinenstrategie iets over de vergroening en verduurzaming van bedrijventerreinen. Het is voor Voorschoten wenselijk om hierbij niet zelf het wiel uit te vinden, maar mee te gaan in de regionale ontwikkelingen. Vanuit de regionale bedrijventerreinenstrategie volgt ook een regionale uitvoeringsagenda. Hier zal rekening mee gehouden moeten worden in de lokale economische agenda zoals nu voor u ligt.

Visie Dobbewijk

De Dobbewijk werd in 2014 en 2015 geherstructureerd en gereconstrueerd.

De ondernemers in de Dobbewijk hebben met de invoering van de Bedrijven Investeringszone (BIZ) in 2017 ook een parkmanagement organisatie opgezet, met als doel het bevorderen van de kwaliteit en vitaliteit van het bedrijventerrein. Door blijvend te investeren in parkmanagement en de openbare ruimte blijft de goede uitstraling van het terrein gewaarborgd, wordt de veiligheid en leefbaarheid van de werkomgeving vergroot en wordt verrommeling tegengegaan. In 2021 wordt een nieuwe draagvlakmeting gehouden onder de bedrijven, met als doel het parkmanagement voort te zetten voor de periode 2022-2026. Een beter gebruik van bestaande ruimte, of

uitbreiding bij behoefte, bijvoorbeeld bij het bestaande “Mexx gebouw” wordt toegejuicht wanneer deze kans zich voordoet.

Visie kleine bedrijventerreinen
De komende periode zal de gemeente Voorschoten voor deze kleine bedrijventerreinen, die niet vallen onder de regionale bedrijventerreinenstrategie, gaan werken richting een nieuwe toekomstvisie. Dit zal opgepakt worden samen met omwonenden en (bestaande) grond- en pandeigenaren en ondernemers.

Maatregelen
1. Versterken bedrijventerreinen
2. Verduurzaming bedrijventerreinen
3. Voortzetten BIZ Dobbewijk door uitvoeren van een nieuwe draagvlakmeting.
4. Een toekomstvisie ontwikkelen voor kleine bedrijventerreinen.

3.5 Kantoren

Visie algemeen

Een deel van de Voorschotense kantorenvoorraad is meer dan 30 jaar oud. Deze voorraad zal op den duur opgeknapt of vervangen moeten worden. Gezien de trend van afname in de vraag naar kantoorruimte zal ingestoken worden op vervanging van kantoorruimte, niet op uitbreiding.

Vooral de kantoorlocaties in het centrum en de Leidseweg e.o. zijn verouderd. De komende jaren zullen veel van deze panden gemoderniseerd moeten worden. Hierbij is het belangrijk om de laatste ontwikkelingen middels een omgevingsplan te kunnen faciliteren, zodat ingespeeld kan worden op nieuwe werkvormen en vraag naar meer flexibele werkvormen. Uitbreiding is niet aan de orde gezien de stagnerende vraag naar kantoorruimte. Kantoorontwikkeling moet door de kleinschaligheid van de Voorschotense kantorenmarkt primair gericht zijn op kleinschalige en flexibele (omvang, contract, alternatief aanwendbaar) concepten.

Mocht er de komende jaren toch meer vraag ontstaan naar (kleinschalige) kantoorruimte. Wordt eerst gekeken naar mogelijkheden nabij het centrum. Wellicht in samenspel met nieuwe ontwikkelingen van het gemeentehuis of nieuwbouw van woningen. Uitbreiding rondom de zogeheten stedenbaanlocaties (nabij station Voorschoten) wordt als optie aangehouden.

Voorschoten neemt deel aan de regionale inventarisatie van kantorenruimte.

Visie Dobbewijk en Rouwkooplaan

Voor de toekomst geldt dat beide bedrijventerreinen volop in ontwikkeling zijn. Op beide locaties blijft de functie bedrijven prominent. De kantoorlocaties die zich op de beide bedrijventerreinen bevinden functioneren goed en zijn ondersteunend aan de bedrijfsfuncties. Er is momenteel geen behoefte aan verdere uitbreiding.

Een trend is de toenemende menging van kantoorlocaties en bedrijventerreinen. Ook in Voorschoten is dit zichtbaar op beide bedrijventerreinen. Gezien de schaarste van ruimte voor (zwaardere) bedrijvigheid, is het echter aan te bevelen de beide bedrijventerreinen zoveel mogelijk beschikbaar te houden voor bedrijven. Kantoorfuncties worden alleen toegestaan op al bestaande locaties, of als ondergeschikte functie aan de hoofdactiviteit.

Maatregelen

1. Inventarisatie behoefte bedrijfsverzamelgebouw op bedrijventerrein voor start-ups en inventarisatie mogelijkheden voor kleine kantoren voor ZZP-ers in centrum.
2. Meewerken aan ontwikkelingen indien behoefte is aangetoond.
3. Bestrijden leegstand.

3.6 De ZZP-er

Algemene visie

Voorschoten telt zo'n 1.400 ZZP-ers (bron: CBS) en zal dit aantal de komende jaren verder zien toenemen. Daarvan werkt ongeveer 80% vanuit huis en 12% in een bedrijfspand. Een deel van hen wil zich vestigen in een bedrijfsverzamelgebouw of een kantoor in het centrum. Een bereikbare locatie met voldoende parkeergelegenheid en een flexibel huurcontract zijn daarbij belangrijke voorwaarden.

De gemeente streeft naar een goed klimaat voor de ZZP-er met bijpassende faciliteiten omdat zij zorgen voor sociale controle in de wijk en een bijdrage leveren aan het voorzieningenniveau. Daarom moeten zij de keuze en mogelijkheid hebben om zowel thuis te werken als gezamenlijk met andere ondernemers in een bedrijfsverzamelgebouw.

Binnen het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen om te werken aan huis. Daarnaast zijn er binnen de gemeente verschillende mogelijkheden voor starters en ZZP-ers om samen te werken in een bedrijfsgebouw. De gemeente blijft meedenken met nieuwe initiatieven om startende ondernemers, ZZP-ers en andere voorzieningen samen te brengen in één gebouw, waar mogelijk in het centrum dichtbij andere voorzieningen.

De gemeente wil haar ZZP-ers beter informeren door een goede dienstverlening, bijvoorbeeld via het ondernemersloket voor bedrijven. We stimuleren dat zij zich aansluiten bij Ondernemersvereniging Voorschoten (OVV), zodat de gemeente deze doelgroep ook goed in het vizier heeft.

Maatregelen

1. Mogelijk maken van ZZP-voorzieningen
2. Duidelijke informatie voor ZZP-ers op het ondernemersloket.
3. Faciliteren van initiatieven om starters en ZZP-ers samen te brengen in één gebouw met verhuur van vergaderruimten en werkplekken.

3.7 Zorgsector

Algemene visie

De gemeente Voorschoten kent een sterk ontwikkelde zorgsector. Ongeveer een vijfde van de werkgelegenheid valt in deze sector. Ook heeft Voorschoten een aantal hoogwaardige op zorg gerichte bedrijven.

Vergrijzing leidt tot een stijging van de vraag. Innovatie in de zorg zet door en is hard nodig om deze zorgvraag te kunnen beantwoorden en de zorgkosten betaalbaar te houden. Zo levert innovatie op het gebied van domotica, radiologie en zelftesten voor preventie en screening nieuwe bedrijvigheid op in de sector.

Gezien de ligging in de directe nabijheid van het Leidsch Universitair Medisch Centrum en het BioScience park biedt de zorgsector kansen voor Voorschoten. Ondanks de schaarse uitbreidingsruimte, kan onderzocht worden op welke wijze meer innovatieve zorgbedrijven naar Voorschoten gehaald kunnen worden en hoe de onderlinge samenwerking tussen innovatieve zorgbedrijven kan worden verbeterd. Het is daarbij van belang de bestaande contacten met deze sector te vergroten en deze waar nodig te faciliteren.

Binnen Economie071 is aandacht voor het creëren van nieuwe bedrijvigheid, het aantrekken van investeerders en het laten ontstaan van nieuwe banen.

De gemeente en de accountmanager van het Werkgevers Service Punt (WSP) gaan met bedrijven in Voorschoten in gesprek om mensen vanuit de participatiewet aan het werk te krijgen en te houden. Dit leidt tot een win-win-situatie omdat het bedrijfsleven zoekt naar gemotiveerde mensen terwijl deze mensen de kans krijgen op een opleiding en een vaste baan.

Maatregelen

1. Het zorgcluster versterken.

3.8 Werk en Inkomen

Algemene visie

De gemeente Voorschoten hecht er veel belang aan dat mensen uit alle lagen van de samenleving kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat we in een behapbare straal banen beschikbaar moeten hebben van hoogopgeleid tot minder geschoolde, maar meer praktisch ingestelde mensen. Het moet voor werkenden en mensen op zoek naar een nieuwe baan eenvoudiger worden zichzelf om te scholen en een baan te vinden niet alleen op opleidingsniveau en CV, maar ook op vaardigheden. Dit draagt ook zorg voor meer flexibiliteit in de arbeidsmarkt en snellere verschuiving van krimp- naar groeisectoren. Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is werk vinden in de praktijk lastig. In dit kader zetten we ons in om samen met het lokale bedrijfsleven werkplaatsen te vinden die uiteindelijk zoveel als mogelijk een win-win-situatie opleveren. Omdat deze werkwijze succesvol is gebleken, willen we ons ook de komende jaren inzetten op relatie- en accountmanagement.

Als gemeente proberen we waar mogelijk ondersteuning te bieden en dit duidelijk te communiceren. Zo heeft de gemeente samen met "Voorschoten Voor Elkaar" het ondernemersloket opgezet. Hier kunnen ondernemers zich melden met vragen over financiële, maar ook psychische zaken. Door samenwerking met het ondernemersklankbord worden zij gewezen op alle beschikbare lokale en landelijke regelingen, maar ook regelingen die door anderen worden geboden.

Het Werkgevers Servicepunt (WSP)

Het werkgevers servicepunt blijft vanuit de gemeente een belangrijke spil bij het aan het werk krijgen en houden van mensen. De accountmanagers van het WSP hebben intensief contact met ondernemers uit de regio en weten wat hier speelt en welke banen gevraagd worden. Ook worden regelmatig speeddates of banenbeurzen georganiseerd wanneer dat bijdraagt aan sneller plaatsen. Daardoor worden mensen die uit het werk stromen snel weer gekoppeld aan andere (tijdelijke) werkzaamheden. Doel is zo min mogelijk doorstroom richting de bijstand.
Als mensen in de bijstand zitten wordt er zoveel mogelijk gedaan om mensen weer aan het werk te krijgen en onderdeel uit te laten maken van de werkende samenleving. Bij voorkeur in normale banen. Is dit niet mogelijk, dan wordt gekeken naar oplossingen en trajecten voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Beschut werk is beschikbaar bij verschillende partners, waaronder DZB. Ook wordt mensen in de bijstand de mogelijkheid geboden hun eigen bedrijf te starten wanneer hier een goed businessplan aan ten grondslag ligt. Dit traject verloopt via het BBZ-loket, waarbij potentiële ondernemers een startkapitaal kunnen aanvragen en intensief begeleid worden in de opbouw van hun onderneming.

Overstap naar de Leidse regio

Wanneer Voorschoten overstapt naar de Leidse regio blijven de principes hetzelfde. Echter zal dit wel voordelen bieden voor onze inwoners. Zo zullen we een overstap maken van arbeidsmarkt. Momenteel is Voorschoten aangesloten bij de ZHC, dit is de arbeidsmarkt waar onder andere ook Zoetermeer en Pijnacker bij aangesloten zijn. Dit terwijl onze inwoners veel meer focus hebben op de arbeidsmarkt in de Leidse regio. Daarnaast zal er betere aansluiting zijn met het onderwijs in onze regio, bijvoorbeeld voor omscholing en kunnen we meer profiteren van regionale Economie071 projecten.

Regionale initiatieven

Regionaal lopen er meerdere initiatieven. Eén van die initiatieven is het project Talent op Maat, waar Voorschoten ook bestuurlijk trekker van is. Dit initiatief biedt inwoners van de Leidse regio de mogelijkheid hun vaardigheden te testen en op basis van hun vaardigheden (i.p.v. CV) een andere baan te vinden of een omscholingstraject te doen. De pilotfase van dit project loopt bijna ten einde en er wordt momenteel gezocht naar structurele inbedding in de regio en aansluiting bij regionale partners zoals het UWV en mobiliteitsteams.

Maatregelen

1. Verbeteren relatie en betrokkenheid Werk & Inkomen, WSP, EZ, DZB Leiden en ondernemers.
2. Het WSP blijft actief mensen plaatsen bij lokale ondernemers.
3. Stimuleren ondernemerschap vanuit de bijstand.

3.9 Ondernemersklimaat

Algemene visie

De gemeente hecht er waarde aan het ondernemersklimaat in de breedste zin van het woord te verbeteren. Dit doen we door duidelijk prioriteiten aan te brengen in het economisch beleid en ons vooral te focussen op het centrum. Verder gaan we onverminderd voort met deregulering en het vereenvoudigen van gemeentelijke procedures.

Samenwerking bedrijfsleven

Voorschoten kent een goede samenwerking van het bedrijfsleven. Ondernemers zijn verenigd in verschillende ondernemers- en winkeliersverenigingen per sector of gebied. Zo zijn er de Centrum Ondernemers Voorschoten (COV) en de Vereniging Ondernemend Dobbewijk. Daarnaast behartigt de Ondernemersvereniging Voorschoten (OVV) de belangen van alle Voorschotense ondernemers.

De OVV speelt een belangrijke rol als sparringpartner en kritisch volger van de gemeente. Zo geeft de OVV ongevraagd en gevraagd advies in het Economisch Overleg met de gemeente en nemen zij actief deel in verschillende netwerken binnen en buiten de gemeente.

Regionale deelname Economie071

De gemeente blijft actief betrokken bij Economie071 en zet zich in voor meer samenwerking ambtelijk en bestuurlijk binnen de Leidse regio. We participeren in het opstellen van de uitvoeringsagenda van de regionale bedrijventerreinstrategie en gaan met de uitkomsten aan de slag.

Gemeentelijke dienstverlening

Ondernemers in Voorschoten hebben regelmatig te maken met de gemeente voor vergunningen, nieuwe initiatieven en ruimtelijke ontwikkelingen. Goede (online) dienstverlening en accountmanagement is hierbij van belang, zo blijkt uit de onlangs gehouden ondernemerspeiling. Met deze resultaten gaan we aan de slag en richten ons op de belangrijkste uitkomsten.

Het doel is om te komen tot een snellere en heldere procedure bij vergunningsaanvragen, een goede telefonische bereikbaarheid van de juiste personen en een adequate, directe communicatie richting ondernemers. Dit kan bijvoorbeeld via social media of een nieuwsbrief. Verder werken we aan de mogelijkheid om meer zaken digitaal af te handelen.

Deregulering

Door minder regeldruk en minder administratieve lasten wordt het voor bedrijven aantrekkelijker om zich te vestigen in Voorschoten. Ondernemers moeten kunnen rekenen op eenvoudige procedures en snelle en kwalitatief goede antwoorden van de gemeente. Alle overbodige regelgeving moet daardoor verdwijnen. Regels die echt nodig zijn moeten verder worden vereenvoudigd. Dit biedt ook de mogelijkheid tot administratieve lastenverlichting, door bijvoorbeeld de geldigheidsduur van vergunningen en ontheffingen te verruimen. Bij nieuw beleid en bij het opstellen van adviezen dient deregulering een uitgangspunt te zijn.

Aanbestedingsbeleid

Niet alle ondernemers hebben een even goed beeld van de opdrachten die door de gemeente worden aanbesteed en op welke wijze zij daarvan op de hoogte kunnen geraken. Met de ondernemersvereniging willen wij hier verder aan werken. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk aanbestedingen lokaal plaats vinden en worden vermeld op ondernemersregister Tendernet. Verder heeft de gemeente de ambitie om bij aanbestedingen zoveel mogelijk te kijken naar duurzaamheid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen
De gemeente stuurt aan op duurzaam en milieubewust handelen en maatschappelijk verantwoord ondernemersgedrag. Dit betekent ondernemen met aandacht voor het milieu, de medewerkers en mensen in de samenleving en natuurlijk een gezond bedrijfsrendement.

Specifieke doelgroepen
De gemeente Voorschoten wil graag expats en starters extra faciliteren. Starters geven dynamiek en innovatie aan het ondernemersklimaat en zorgen voor nieuwe werkgelegenheid.

Starters
De gemeente kan de informatievoorziening aan starters nog verbeteren. Bij meer randvoorwaardelijke zaken kan de gemeente de betreffende starters en groeiondernemers via het Voorschotense ondernemersloket verwijzen naar reguliere organisaties zoals het ondernemersloket van de Leidse Regio, de Kamer van Koophandel, Belastingdienst, UWV, enz. Om innovatieve en internationaal georiënteerde bedrijven met elkaar te verbinden onderhoudt de gemeente goede contacten met de Westholland Foreign Investment Agency en Innovation Quarter.

Maatregelen
1. Blijvende aandacht voor ondernemerscontacten, accountmanagement en informatievoorziening aan ondernemers en starters (inclusief lokale aanbestedingen).
2. Deregulering en vermindering van administratieve lasten.
3. Regionale deelname aan Economie071 voortzetten. Economische Zaken is ook regionaal zichtbaar en actief.

3.10 Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is geen direct economisch onderwerp. Toch is het onlosmakelijk verbonden met het functioneren van de lokale economie van Voorschoten.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Voorschoten moet verbeterd worden. Maar meer asfalt is niet de enige optie. We moeten echt anders gaan denken over vervoer. Wij willen de bereikbaarheid voor andere vervoersmiddelen, zoals de fiets en de bus, ook verbeteren.

Op het gebied van bereikbaarheid is het gemeentelijke verkeersplan leidend. Het spreekt voor zich dat de lokale economie maar ook de vele inwoners die buiten Voorschoten werken veel belang hebben bij een goede hoofdwegenstructuur en aansluiting op het regionale wegennet. Bereikbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor economische activiteiten, maar deze activiteiten creëren op hun beurt vraag naar mobiliteit en zorgen voor verplaatsingen.

Voorschoten is goed ontsloten via een heldere hoofdwegenstructuur en de OV-bereikbaarheid, zeker per trein is bijzonder goed. Vanuit deze hoofdwegenstructuur zijn zowel de A4 als de A44 / N44 te bereiken. Op dit moment kost het door het knelpunt Lammerschansplein en de brug over de Vliet zeker in de spitstijden nog altijd te veel tijd om via de noordkant de gemeente te verlaten. De wegenstructuur binnen de gemeente is over het algemeen goed te noemen. Grote wijzigingen in deze structuur zijn dan ook op korte termijn niet nodig en niet voorzien. Wel is er continue aandacht voor het verbeteren en veiliger maken van het verkeer en kunnen de knelpunten in Leiden aan de noordkant van Voorschoten verbeterd worden. Over de A44 onderhouden we contact met gemeente Wassenaar.

Door de realisatie van de Rijnlandroute ontstaat een extra verbinding tussen de A4 en de A44, waardoor de regionale bereikbaarheid verbetert en het hoofdweggennetwerk in de regio een robuuster karakter krijgt. Belangrijk onderdeel van het project Rijnlandroute is de aanpak van het Lammenschansplein, waarbij de wegcapaciteit zal worden verdubbeld en de Lammebrug 2,5 meter zal worden verhoogd. Hierdoor hoeft de brug minder vaak open met als gevolg een betere doorstroming. In het najaar van 2020 is het boren van beide tunnelbuizen voor de RijnlandRoute (N434) afgerond en heeft de nieuwe tunnel de naam Corbulotunnel gekregen. Geplande openstelling van de tunnel en daarmee de wegverbinding tussen de A4 en de A44 is eind 2022.

Voor het projectonderdeel Europaweg/Lammenschansplein wordt gewerkt aan de voorbereiding van de aanbesteding. Start van de aanbesteding van dit projectonderdeel door de provincie Zuid-Holland is medio 2021 voorzien. Betrokkenheid en inzet van gemeente is erop gericht om in de uitvoeringsfase de belangen van Voorschoten zo goed mogelijk te behartigen. Het gaat daarbij om een zo goed mogelijke inpassing, het beperken van bouwhinder, het streven naar een verdere optimalisatie van de aanleg en het tijdig betrekken en informeren van belangrijke stakeholders.

In de toekomst zal de druk op de openbare ruimte alleen maar toenemen. Het is daarom essentieel om aandacht te hebben voor alternatieve vervoerswijzen zoals deelauto’s en -fietsen. We hechten daarom waarde aan een goede bereikbaarheid van en naar stations. Hierbij werken we er aan om een aantal fietsenstallingen aan de Voorschotense zijde van station De Vink uit te breiden. Door een pilotproject kunnen we bepalen waar elektrische laadpalen voor fietsen het best gerealiseerd kunnen worden,

Ook houden we rekening met breng en ophaalpunten op strategische punten van pakketten om verkeersdruk te verminderen en is er meer aandacht voor thuiswerken en faciliteiten dichtbij huis.

Maatregelen

1. Blijvende aandacht voor verkeersmaatregelen die de economische ontwikkelingen van Voorschoten ten goede komen.

3.11 Duurzaamheid

Algemene visie

Duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de Voorschotense economie en zal op verschillende praktische manieren aandacht en invulling krijgen. Uitgangspunt is wel zo veel als mogelijk regionaal op te trekken en niet als gemeente zelf het wiel uitvinden. De verantwoordelijkheid voor duurzaamheid ligt niet alleen bij de gemeente of de regio. Ook de ondernemers zelf hebben een verantwoordelijkheid om op verantwoorde wijze om te gaan met circulariteit, milieu, groen, energiebesparing en nieuwe manieren van schonere mobiliteit.

Regionale aanpak

Voorschoten neemt deel aan verschillende projecten van Economie071. Zo ook de regionale bedrijventerreinenstrategie. Binnen deze strategie wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda, waar ook de vergroening en verduurzaming van bedrijventerreinen ter sprake komt. Denk hierbij ook aan het meer klimaat-adaptief maken van bedrijventerreinen. Voorschoten werkt nauw samen met de regio en past lokaal de verkregen kennis en best practices toe. Vooruitlopend op deze uitvoeringsagenda zal Voorschoten zich wel richten op laaghangend fruit, zoals vergroenen van bedrijventerreinen en parkeerterreinen.

Stimuleren circulair denken

Voorschoten wil graag het circulair denken stimuleren. Zo worden kringloopwinkels, vintage winkels, deelconcepten of repair cafés met open armen ontvangen. Vooral als hier ook een samenwerking met werk en inkomen toegepast kan worden. Er is een bewezen doelgroep in ons dorp voor deze diensten. Op iets hoger niveau moet bij de bouw van nieuwe panden rekening gehouden worden met mogelijkheden tot multifunctionaliteit en toekomstbestendigheid, waarbij bij wisselende functie van het gebouw dit eenvoudig ingericht kan worden. Bij evenementen wordt nagedacht hoe we zo min mogelijk afval produceren en zo veel mogelijk afval kunnen hergebruiken of recyclen.

Verwelkomen duurzame initiatieven en mobiliteit

De gemeente wil graag met ondernemers, maatschappelijke instellingen en inwoners een beweging naar een CO2 neutraal Voorschoten in 2050 op gang brengen. We noemen dit "De belofte van Voorschoten". Deze duurzame samenleving creëren we met elkaar. Deelconcepten voor bijvoorbeeld auto's of fietsen zijn welkom, ook de faciliteiten die daarbij horen en duurzame mobiliteit bevorderen, zoals laadpalen voor auto's en fietsen of deelvervoer richting stations of belangrijke locaties. Creëren van breng- en afhaalpunten voor pakketbezorgers om de verkeersdruk in het centrum te verminderen is een serieuze optie. Ook bij de bouw van nieuwe woningcomplexen wordt gekeken hoe duurzame bouw een positieve bijdrage kan bieden aan de lokale economie. Stadslandbouw of vertical farming wordt daarbij zeker niet uitgesloten.

Maatregelen

1. Inzet op bevordering van duurzaamheid.